

3.

L Ö N N S N E M N D A

i

T R A N S P O R T F A G E N E .

Lönnsnemndsak nr. 259

Norsk Arbeidsgiverforening og tilsluttede bedrifter.

og

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk
Transportarbeiderforbund

i anledning av

revisjon av overenskomstene i landtransporten.

Kjennelse avsagt den 30 april 1954.

KOM.-ARB.D.-A.2

J.N. 0521 -5MAY.1954

Etter rådslagning avsa Lønnsnemnda sådan

K j e n n e l s e :

Twisten i Landtransporten omfatter i alt omlag 6500 arbeidere og 300-400 arbeidsgivere. De arbeidere saken gjelder er vesentlig lagerarbeidere, pakkhusarbeidere, hjelpemenn, sjåførere, kranførere, bensinekspeditører, tallymenn, vaktmenn, sild- og fiskearbeidere og arbeidere ved kjøleanleggene.

Tariffavtalene mellom partene utlöp 31. oktober 1953 og ble forlenget til 31. desember 1953. Partsforhandling og mekling var uten resultat.

Ved lov av 5. mars 1954 vedtok Stortinget lønnsnemndbehandling av arbeidstvistene i transportfagene. De nøytrale medlemmer av nemnda ble oppnevnt av Kommunal- og Arbeidsdepartementet 8. mars 1954.

---oooOooo---

Norsk Transportarbeiderforbund har for lønnsnemnda reist følgende generelle krav:

Generelle lønnskrav.

Tariff 1,2,3,5,7,9,10,11,12,13,14,15,16,19,21,23,24. og 25.

- 1.a. Alle tarifferte og individuelle ukelønnssetser for mannlige arbeidere over 19 år forhøyes med kr. 17.- pr.uke.
For kvinnelige arbeidere med ..... " 20.- " "
Timelönnen for jobbarbeidere og sjåførere forhøyes med ..... " 0.36" time.
De andre tarifferte ukelønnssetser for visergutter og viserpiker, tariff 1-3 og 15 forhøyes med 10 %.

b. Tariff 17,18,19. og 20.

- Den tarifferte timelønn for mannlige arbeidere over 19 år forhøyes med .....kr. 0.40 pr.time
For kvinnelige arbeidere med ..... " 0.49 " "

c. Tariff 4,6 og 26.

Den tarifferte løpende timelønn forhøyes med .....kr. 0.30 pr.time

d. Tariff 8. Kranførere Oslo.

Den tarifferte årslønn forhøyes med..... " 900.- " år

e. Tariff 22. Sildelopperne Stavanger.

Timelønnen i § 1,pkt.3 forhøyes i samsvar med timelønnen for jobbarbeiderne under pkt.a.

2. Andre generelle krav i generelle bestemmelser. Lønn under sykdom som følge av arbeidsulykke ved bedrifter.

I samtlige tariffier - unntatt 8 og 10 - inntas følgende:

"Hvis en arbeider under arbeidets utførelse pådrar seg skader som medfører sykefravær, skal han for et tidsrom av minst 3 måneder oppbevare full lønn av bedriften"

Tidligere praktiserte ordninger skal ikke forringes.

3. Spesielle økonomiske fordeler - Protokolltilførsel 1.

Annet punkum i tariff nr. 1,3,5,9,10,11,12,13,14,15,16,24 og 25 utgår.

4. Tariff nr.1, Grossister.

§ 1.pkt.3. Kranførere, fortollere m.fl. gis under merknad følgende tilføyelse.

"Arbeidende formanns lønn er å anse som minstelønn. Formenn som normalt fungerer som arbeidsleder med status som funksjonær inngår ikke under denne overenskomst."

Denne tilføyelse gjøres på tilsvarende måte gjeldende i tariff 3,pkt.3 og i tariff 11 og 12 § 1,pkt.c.

§ 1,pkt.5. om førere av motordrevne sykler og små biler utgår i tariff 1 og 3.

§ 4,pkt.b. gis følgende tilføyelse:

"For tilsagt overtidsarbeid samme dag og som strekker seg utover 1 1/2 time har arbeiderne krav på en betalt spisepause og kr. 5.00 i matpenger."

Denne tilføyelse gjøres på tilsvarende måte gjeldende i tariff nr. 3,9,11,12,13,14,15,16,17,19,20,21,24 og 25.

Pkt.c. er sålydende:

"Hvis en arbeider som er spesielt tilsagt møter fram i den ordinære arbeidstid og blir avsagt, betales 1 1/2 times lønn.

"Hvis det fordres at arbeideren skal vente, betales timelønn fra ventetidens begynnelse inntil arbeidet blir påbegynt eller arbeideren avsagt. Hvis en arbeider etter spesiell tilsigelse møter fram på søn- og helligdager eller i tiden for øvrig utenfor ordinær dagtid, skal arbeiderens fortjeneste utgjøre betaling for minst 3 timer, beregnet etter den fastsatte timebetaling."

Gjøres gjeldende på tilsvarende måte i tariff nr. 13,14,15,16, 17,19,20,21,23,24 og 25.

Punkt e. Siste avsnitt tariff 1,3,9 og 16 endres til:

"Skiftarbeidere som arbeider overtid før eller etter skiftet, skal ha de ordinære overtidsprosenten i tillegg til den skiftprosent som er gjeldende på det tidspunkt overtidsarbeidet utføres. Denne bestemmelse skal ikke medføre at summen av skift- og overtidstillegg overstiger 150%."

5. Akkordarbeid.

§ 5 i tariff 1,3, og 15 u t g å r.

Forbundet har også reist en rekke særkrav i de enkelte tariffen.

Angående disse særkrav vises til Forbundets påstandsskrift.

Til begrunnelse for sitt generelle lønnskrav viser Forbundet til lønnsutviklingen i landtransporten sammenliknet med industrien, slik den går fram av Norsk Arbeidsgiverforenings statistikk.

Gjennomsnittlig timefortjeneste i örer:

	1938	1949	1951	1952	2.kvartal 1952 1953		3.kvartal 1953
Voksne menn							
Eksportindustri.	163	323	395	439	442	473	458
Hjemmeindustri	164	306	365	409	413	430	424
Industri i alt	164	311	372	415	419	439	431
Landtransport	159	282	337	372	372	400	389
Differanse mellom industri i alt og landtransport	+ 5	29	35	43	47	39	42
Differanse mellom hjemmeindustri og landtransport	+ 5	24	28	37	41	30	35

Selv om det er riktig at arbeiderne i landtransporten ved tariffrevisjonen i 1952 fikk lønnstillegg i samsvar med de øvrige arbeidere, kan det ikke erkjennes at arbeiderne i landtransporten har fått den samme kompensasjon for stigningen i leveomkostningene siden 1945, som arbeiderne i industri og håndverk. Statistikken ovenfor viser at det med utgangspunkt i tallene fra 1938 i etterkrigsårene har funnet sted en relativ reallønssenkning for arbeiderne i landtransporten.

Når det gjelder klippfisk- og ferskfiskbedriftene i Kristiansund N. og Ålesund, tariff nr. 17,18,19 og 20, så er den effektive timelønn i disse tariffen fastsatt til kr. 3.27 pr. time for menn og kr. 2.51 pr. time for kvinner. Ved enkelte av disse bedrifter foregår det skiftarbeid, og skifttillegget er fastsatt til 12,5%. Selv med dette skifttillegg vil de mannlige arbeiderne ikke oppnå høyere timelønn enn kr. 3.68 pr. time og kvinner kr. 2.82 pr. time.

Når Forbundet krever at bestemmelsen om akkordarbeid i tariffene 1,3 og 15 skal utgå, begrunnes dette med at akkordbestemmelsen som ble tatt inn i disse tariffene ved Lønnsnemndas kjennelse i 1950 fikk en form som har ført til at bestemmelsen ikke har vært av noen verdi for arbeiderne, men bare er gjenstand for irritasjon blandt arbeiderne. Da arbeidsgiverne ikke har vært villig til å tilføye til akkordbestemmelsen at akkordprisen skal fastsettes av en nemnd, når partene ikke blir enig - slik som ellers er vanlig - foreslår Forbundet at bestemmelsen går ut.

Angående Forbundets begrunnelse for de øvrige generelle krav og for særkravene i de enkelte tariffen, viser en til Forbundets påstandsskrift.

Norsk Arbeidsgiverforening har for Lønnsnemnda nedlagt sådan

P å s t a n d :

Prinsipalt:

Overenskomstene prolongeres til 31. oktober 1955.

Subsidiært:

Overenskomstene prolongeres med de av arbeidsgiverne foreslåtte endringer fra den dato Lønnsnemndas kjennelse avsies til 31. oktober 1955.

De av arbeidsgiverne foreslåtte endringer i overenskomstene er forsåvidt angår de generelle bestemmelser:

1. I tariffene 1,3,16,17,19,20 og 25 utgår bestemmelsen om at overtid ikke kan anvendes mer enn høyst 24 timer i løpet av 4 på hverandre følgende uker.
2. Bestemmelsen om tilsagte økonomiske fordeler utgår i tariffene 1,3,4,5,9,10,11,12,13,14,15,16,17,19 (§ 7),20 (§7), 21,24 og 25.
3. Bestemmelsen om ansiennitet ved oppsigelse og/eller gjeninntakelse går ut av tariffene 7,8,17 (§ 6), 18 og 21.
4. I tariffen som har bestemmelse om minstegaranti for jobber, skal disse gjelde kun jobbarbeidere (f.eks. tariff 1, § 4 c).

Norsk Arbeidsgiverforening har også foreslått en del endringer i enkelte tariffen, Om dette vises til arbeidsgivernes påstandskrift.

Arbeidsgiverne bgrunner sin avvisning av arbeidernes lønnskrav først og fremst ved å vise til sin almindelige redegjørelse om tariffsituasjonen 1954 og den økonomiske bakgrunnen for den. Om denne almindelige redegjørelsen se nedenfor.

Når det spesielt gjelder arbeiderne i landtransporten peker arbeidsgiverne på at disse arbeidere ved de siste revisjoner fikk gunstigere oppgjør enn andre kategorier arbeidere. Ved tariffrevisjonen i 1952 utgjorde således det gjennomsnittlige lønnstillegg for samtlige arbeidere som er ansatt i bedrifter tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening, om lag 4%, mens arbeid-

ere som omfattes av landtransportens overenskomster gjennomsnittlig fikk öket sin lönn med vel 9%.

Det er riktig at fortjenesten innen landtransporten ligger lavt sammenlignet med andre grupper når sammenligningen baseres på den totale gjennomsnittlige fortjeneste. Ser man derimot på fortjenesten for tidlönnet arbeid viser statistikken at tallene for landtransporten og for hjemmeindustrien er praktisk talt like, nemlig henholdsvis kr. 3.58 og kr. 3.59 pr. time. Grunnen til at hjemmeindustrien ligger så meget høyere enn landtransporten i totalfortjeneste er derfor at det i hjemmeindustrien er meget mere akkordarbeid enn i landtransporten. For 3. kvartal 1953 var akkordprosentene -- omfanget av akkordarbeid - 53,1% for hjemmeindustrien og 9,2% for landtransporten.

Når Norsk Arbeidsgiverforenings statistikk viser en ugunstig lönnutvikling siden 1938 for landtransporten sammenlignet med hjemmeindustrien, så skyldes dette den store utvikling av akkordarbeidet innen industrien. Dette går frem av at det i 1938 bare var 17,3% akkordarbeid innen hjemmeindustrien, mens tallet for 3. kvartal 1953 som nevnt var 53,1.

Arbeidsgiverne peker på at det alltid har vært hevdet at arbeidere som arbeider på akkord bör ha høyere fortjeneste enn tidlönnete arbeidere. Dette syn har også Norsk Transportarbeiderforbund gitt uttrykk for. Det harmonerer derfor etter arbeidsgivernes mening dårlig når den annen part nå peker på den forskjell som er i fortjenesten for landtransportens arbeidere og hjemmeindustriens og påberoper dette som grunn til at lönnningene må heves.

Arbeidsgiverne fremhever også at de ökonomiske forhold for bedriftene i landtransporten har vært og er langt fra gunstige. Skulle det ved denne tariffrevisjon påføres bedriftene ökede utgifter, ville det derfor bli ucmgjengelig nödvendig at transportprisene og dermed vareprisene blir öket.

I sin almindelige redegjölrelse for Lönnsnemnda belyser Norsk Arbeidsgiverforening den ökonomiske bakgrunnen for tariffrevisjonen 1954.

Det blir pekt på at utviklingen på det ökonomiske område i 1953 på mange måter var gunstigere enn i 1952 og at situasjonen derfor på mange områder kan fortone seg lysere enn den

gjorde for et år siden. Brutto-nasjonalproduktet viser således en sannsynlig stigning på 2,5% i 1953 mot 1,8% i 1952. Ved siste årsskifte var registrert 22 250 flere sysselsatte enn ved forrige årsskifte. Prisene var i året som gikk forholdsvis stabile.

Det mørke kapitel i den økonomiske utvikling i 1953 var imidlertid utenriksøkonomien. Mot et budsjettert underskudd på vare- og tjenestebalansen på 600 millioner kroner ble fasiten et underskudd på 1.025 mill.kroner. Denne utvikling må tilskrives forværringen i vårt bytteforhold med utlandet. Økningen i bruttonasjonalproduktet i 1953 med 2,5% eller anslagsvis 600 millioner kroner ble mer enn oppveiet av det reelle inntektstap som var en følge av forværringen i vårt bytteforhold, idet denne siste var av en størrelsesorden på 700 millioner kroner. Forværringen i bytteforholdet har her samme virkning som et tilsvarende tap i realinntekt slik at den innenlandske produksjon må øke for å oppveie dette tap i realinntekt. Den økonomiske situasjon er derfor ikke lysere idag enn den var ved forrige årsskifte. Til dette kommer at våre lånemuligheter i utlandet er atskillig mer begrenset enn de var for et år siden.

Med hensyn til fremtidsutsiktene blir det pekt på at det ved dette årsskifte har vært stor usikkerhet om konjunkturutviklingen ute i verden. Denne uvisshet har ført til at nasjonalbudsjettet for 1954 bare regner med en produksjonsøkning på omtrent 3%. Dette er noe mindre enn gjennomsnittlig i Regjeringens 4-årsplan.

Vår industri møtte ifjor sterkere konkurranse fra utlandet enn noen gang tidligere etter krigen. En må regne med at dette konkurranseforhold vil gjøre seg gjeldende med enda større styrke i inneværende år. Kostnadsforholdene i vårt næringsliv blir derfor det sentrale problem. En almindelig lønnsøkning vil under disse forhold svække konkurranseevnen og vil dessuten føre til større direkte og indirekte import og dermed svekke utenriksøkonomien.

Situasjonen i sin almindelighet tilsier derfor som den mest praktiske og nærliggende løsning prolongasjon av tariffavtalen, idet en må søke å konsolidere stillingen og rette opp skjevheten i utenriksøkonomien.

Det blir også pekt på at det i nasjonalbudsjettet ikke er gitt plass for noen lønnsøkning ved årets tariffrevisjon. Det private konsum er riktignok forutsatt å øke med 1%, men en må regne med at denne konsumøkning blir dekket av de større lønnsutbetalinger som er direkte følge av den budsjetterte produksjonsøkning på ca. 3%, samt de større utbetalinger som vil finne sted gjennom alderstrygden. Den lønnsøkning som har funnet sted i 1953 vil dessuten først slå ut med full styrke i år. Videre må en regne med en viss lønnsglidning.

Norsk Arbeidsgiverforening fester også oppmerksomheten på det vedtak som A.F.L.s representantskap fattet på sitt møte 26. november 1953, der det blandt annet heter:

"Etter nøye vurdering av hele den økonomiske situasjon, er representantskapet kommet til at det ikke siden møtet i januar er inntrått slike endringer at det bør foretas oppsigelse av tariffavtalene i den hensikt å gjennomføre generelle lønnsøkninger innen alle tariffområder."

På møte i N.A.F.s Centralstyre 27. januar 1954 ga Centralstyret tilslutning til følgende uttalelse:

"Situasjonen i sin almindelighet tilsier vel derfor som den mest praktiske og nærliggende løsning en prolongasjon av tariffavtalene, idet en må forsøke å konsolidere stillingen og rette opp skjevheten i utenriksøkonomien. Den linje må selvfølgelig ikke avskjære oss adgangen til, når tariffavtalene allikevel er oppsagt, å søke gjennomført slike korreksjoner i enkelte overenskomster som næringen eller bransjen selv finner å måtte kreve for å skaffe bedre arbeidsforhold."

N.A.F. siterer også en uttalelse som finansminister Bratteli ga i sin budsjettale:

"I årets nasjonalbudsjett har en ikke funnet det forsvarlig å regne med en større økning i konsumet enn 1% i 1954.

Slik som forholdene fortøner seg nå, må vi komme igjennom de spesielle utenriksøkonomiske vansker som foreligger for det kan ses å foreligge et forsvarlig grunnlag for en sterkere økning av konsumet. Etter Regjeringens oppfatning ville en almindelig heving av det nominelle inntektsnivå i den nåværende situ-

"asjon bare flytte de bekymringer folk måtte ha, over på økte vansker med å sikre prisstabiliteten, den nødvendige import og den fulle sysselsetting".

Under disse omstendigheter står det for Norsk Arbeidsgiverforening noget uforståelig at de to grupper innen transportvirksomheten det her gjelder - land- og sjötransporten - skulle få frihet til å bryte prolongasjonslinjen av 1953. Begge grupper hadde ved årsskifte 1952/53 fått et oppgjör på tilleggsbasis. For landtransporten var tilleggene blandt de høyeste som ble gitt i 1952. Da opsigelsesfristene ble utskutt fra höstutlöp til årsskifteutlöp, kan oppgjöret for disse to tariffkomplekser ikke lenger ses på som et isolert oppgjör innenfor 1953-komplekset, men er av den annen part blitt tvunget fram som innledningen til årets-1954's - tariffoppgjör. Disse to transportgrupper danner dermed opptakter til årets tariffrevisjon, og den avgjørelse som Lönnsnemnda treffer for disse fag vil, etter N.A.F.s mening, bli retningsgivende for senere revisjoner.

Etter sitt tilsvaer til Norsk Arbeidsgiverforenings almindelige redegjørelse fremholder Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon innledningsvis at når det gjelder tariffrevisjonen i 1954 befinner vi oss i den situasjon at de to hovedorganisasjoner har inntatt samme standpunkt om et meget vesentlig spørsmål, nemlig at det ikke finnes plass for noen almindelig og generell heving av lønningene. Det synes heller ikke å være noen dypgående forskjell mellom partenes vurdering av de økonomiske forhold i sin almindelighet.

A.F.L. finner imidlertid at Arbeidsgiverforeningens vurdering av vår økonomiske situasjon var noe pessimistisk og svartsynt og trekker derfor fram en del data for å utdype det økonomiske bildet noe.

A.F.L. er enig i at det er innlysende at en motsetning mellom utviklingen i det innenlandske prisnivå og prisnivået i de land vi konkurrerer med kan bli farlig med det omfang utenriksøkonomien har i vårt land. Det kan imidlertid ikke ses

at det foreligger noen fare i denne retning for tiden. I 4. kvartal 1953 lå vår levekostnadsindeks praktisk talt på samme nivå som et år tidligere. Prisutviklingen for Vest-Europa under ett synes etter F.N.s månedlige statistikk stort sett å ha vært den samme. Praktisk talt alle land av betydning har hatt stigende lønnsnivå i industrien det siste året.

A.F.L. peker også på at det i årene 1946 til 1953 i vårt land er investert brutto for om lag 47 milliarder kroner, hvorav vel halvparten, eller om lag 25 milliarder, representerer netto kapitaløkning. Brutto investeringene i prosent av nasjonalproduktet i 1951 utgjorde 29 % i Norge, mens gjennomsnittet for Vest-Europa, inklusive U.S.A., samme år lå på omkring 20 %. En må ha lov til å tro at de høye investeringene i betydelig grad har bidradd til å styrke næringslivets konkurransevne, slik at vi nå står ganske sterkt konkurransemessig sett.

Når det gjelder underskuddet på vare- og tjenestebalansen overfor utlandet, blir det pekt på at underskuddet kulminerte i første kvartal 1953, og for 1954 regner en med et underskudd på 870 millioner kroner mot 1.025 millioner i 1953. En må her merke seg at skipsimporten går opp med 515 millioner kroner, fra 885 millioner i 1953 til 1.400 millioner i 1954. Med uforandret skipsimport ville underskuddet i 1954 under ellers like forhold bli 300-400 millioner istedenfor nærmere 900 millioner.

Disse forhold gjør det berettiget å hevde et noe mer optimistisk syn på vår økonomiske evne enn det som framgår av den annen parts innlegg, selv om utviklingen det siste året ikke er av en slik karakter at det kunne berettige til en alminnelig lønnsøking.

Hele den nasjonale økonomiske argumentasjon som er trukket opp av N.A.F. skyter etter A.F.L.s mening langt over målet. Stridsspørsmålet ligger ikke i det nasjonale økonomiske planet. N.A.F. argumenterer mot en generell lønnsøking, men det er ikke det som det dreier seg om i foreliggende sak. Landsorganisasjonen har tatt bestemt avstand fra generell lønnsøking, men i landsorganisasjonens vedtak av 26. november 1953 heter det videre at "enkelte yrker eller bransjer ligger lavt i forhold til det alminnelige lønnsnivå. Representantskapet finner det rimelig at det for disse grupper bør søkes gjennomført en

höyning av lönningene." En justering for enkelte grupper i det private næringsliv som idag har en sterk belastning og en urimelig lav standard, representerer ikke annet enn en beskjedne utjamning som neppe vil få synderlig merkbare virkninger i retning av inflasjon, forverring av betalingsbalansen og svekkelse av konkurranseevnen.

Det blir understreket at det er markert forskjell mellom krav om justeringer for sterkt begrensede områder og krav om lønnsökning over hele linjen. Det er derfor ikke noe lønnsmessig prinsippsspørsmål i forhold til tariffsituasjonen i sin helhet som foreligger her. Når det blir hevdet at de lønsmessige resultater som kommer for disse grupper, vil bli retningsgivende for hele tariffrevisjonen, vil Landsorganisasjonen erklære at dette i det minste ikke er dens oppfatning og hensikt. En kan forsåvidt gjerne si at det er uheldig at revisjonen for disse gruppene kommer som innledning til tariffrevisjonen, da dette lett vil skape misforståelser. Landsorganisasjonens alminneligesyn ved den pågående revisjon er at en må foreta vurdering i hvert enkelt tilfelle for å avgjøre om vedkommende lønnstakergruppe kan sies å ha forsvarlig grunnlag for krav om høyere lønn. Dette er noe helt annet enn lønnspolitiske retningslinjer som tar sikte på alminnelig lønnsökning over hele linjen.

Under henvisning til de lønsmessige opplysninger som er lagt fram angående landtransporten, mener A.F.L. at disse lønnstakerne kommer inn under de grupper som har rimelig og berettiget krav på en høyere standard.

---ooOoo---

Lønnsnemndas flertall, Johan Einarsen, Carl Kruse, Jensen og Björn Stensvold stemmer for det resultat som slutningen viser.

Vi har bygget på de retningslinjer som er trukket opp for tariffrevisjonen, nemlig prolongasjon, dog med adgang til höyning av lönningene for enkelte yrker eller bransjer der lönningene ligger lavt i forhold til det alminnelige lønnsnivå.

Da fortjenesten i landtransporten for menns vedkommende ligger forholdsvis lavt, har vi foretatt en höyning av uke-

lønningene for menn med kr. 8.- og timelønningene for menn med 17 öre. Dog har vi latt noen få lønnssetser som allerede lå forholdsvis høyt, være uforandret, eller höynet med mindre belöp enn de ovenfor nevnte. For arbeidende formenn har vi gått over fra normallönn til minstelönn.

For de kvinnelige arbeidere i landtransporten er forholdet at de tarifferte normallönnssetser ligger forholdsvis høyt, mens fortjenesten gjennomgående ligger noe under gjennomsnittsfortjenesten for kvinnelige industriarbeidere. För Lönnsnemnda treffer endelig avgjørelse med hensyn til lønningene for kvinnelige arbeidere i landtransporten, önsker den å foreta visse undersøkelser. Særlig er Lönnsnemnda interessert i å bli kjent med det resultat hovedorganisasjonene kommer til med hensyn til godtgjørelsen for bevegelige helligdager. Vi har derfor bestemt at avgjørelsen med hensyn til kvinnelønningene utstår til senere behandling. Det er forutsetningen at behandlingen gjenopptas straks efter at de pågående generelle forhandlinger mellom hovedorganisasjonene har ledet til et resultat. Det er videre forutsetningen at eventuelle endringer i lønningene for kvinnelige arbeidere i landtransporten trer i kraft fra samme dato som de lønnsendringer vi har foretatt for mannlige arbeidere.

Med hensyn til de foretatte forhøyelser av timelönnssetsene, har vi fastsatt at de nye timelönnssetser inkluderer betaling for bevegelige helligdager. Partene er enige om å oppta forhandlinger om en annen form for godtgjørelse for bevegelige helligdager enn utbetaling pr. time, f.eks. en oppsparringsordning. Dette blir et forhandlingsspørsmål mellom organisasjonene, men for de overenskomster i landtransporten (nr. 4, 6 og 26) som har intim forbindelse med overenskomstene for losse- og lastearbeidere har vi bestemt at dette spørsmål går tilbake til Lönnsnemnda til avgjørelse hvis partene ikke blir enige.

Vi har også bestemt at spørsmålet om godtgjørelse for fravær som skyldes bedriftsulykker, går tilbake til Lönnsnemnda til endelig avgjørelse hvis partene ikke blir enige under forhandlinger som vi forutsetter finner sted i forbindelse med de nu pågående generelle drøftelser mellom hovedorganisasjonene.

Noen få akkordsatser som det ansees godtgjort har gitt urimelig lav fortjeneste, er blitt forhøyet.

Bestemmelsen om akkordarbeide i tariffene 1, 3 og 15 er partene enige om å ta ut. Det må her understrekes at meningen med dette ikke er å innskrenke eller hindre akkordarbeide.

Endel tariffier har hatt bestemmelser om minstebetaling for fremmøte etter tilsigelse som har avveket fra de vanlige. Mens den vanlige minstebetaling for fremmøte utenfor ordinær dagtid er betaling for 3 timer, har således noen tariffier betaling for 2 timer eller 2 1/2 timer. Vi har gjennomført ensartede bestemmelser.

Ellers viser vi til slutningen.

A. P. Östberg bemerker:

Med hensyn til de økonomiske forutsetninger for årets tariffrevisjon, henviser jeg til den redegjørelse som Norsk Arbeidsgiverforening har fremlagt for Lönnnemnda og som jeg slutter meg til. Som stillingen i vårt land er, mener jeg at det riktige opplegg for årets tariffrevisjon burde være kne-setting av en prolongasjonslinje, men med adgang til avvikelser hvor helt spesielle forhold foreligger. Etter de opplysninger som Lönnnemnda har fått om den prinsipielle enighet mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon om godtgjøring for bevegelige helligdager til lønsmottakere som tidligere ikke har hatt dette og om godtgjøring for fravær som skyldes bedriftsulykker, er det enda større grunn til at tariffrevisjonen forøvrig burde bygge på prolongasjonslinjen.

Når det gjelder tariffrevisjonen for transportarbeiderne faller denne i to skarpt adskilte deler, den ene for losse- og lastearbeiderne med endel tilknyttede grupper hvor fortjenesteforholdene for arbeiderne gjennomgående er meget gode, og den annen for landtransportarbeiderne hvor fortjenestenivået gjennomgående ligger endel under industriens gjennomsnitt, noe som kommer av at landtransportens arbeidere ikke har akkordarbeid i samme utstrekning som for eksempel i industrien og i losse- og lastearbeide. Selv om det er enkelte punkter i kjennelsen for losse- og lastearbeiderne som jeg kunne ha ønsket annerledes, bygger den stort sett på prolongasjonslinjen og

dette er jeg enig i. For landtransportens arbeidere, hvor lønnsnivået som nevnt ligger endel under industriens gjennomsnitt, er det lønnstillegg som kjennelsen gjennomfører etter min mening noe for høyt, og det er også andre punkter i kjennelsen som burde ha vært annerledes.

Når jeg vurderer de to kjennelser under ett, noe jeg synes det er riktig å gjøre, finner jeg, alle momenter tatt i betraktning, at jeg kan gi min subsidiære tilslutning til kjennelsen til tross for de punkter i den som etter min mening burde ha vært ordnet på en annen måte.

P. Mentsen bemerker:

Lønnsoppgjøret for transportfagene er i år meget vanskelig, bl.a. fordi de denne gang kommer foran i tariffoppgjøret, mens det vanlige er at de som høstfag kommer etterpå. Årsaken til det er at i 1953 ble de øvrige, store toneangivende tariffavtaler prolongert, men for transporten som hadde utløp mot slutten av året, ble det foretatt oppsigelse. Etter min mening hadde det vært lettere å vurdere det hele og få til et rimelig resultat om den tilvante tårnordning for revisjon av tariffavtalene hadde vært opprettholdt.

Når det gjelder lønnsreguleringen i år, understreket Landsorganisasjonens representantskap i sitt vedtak bl.a. nødvendigheten av: "Høyning av lønningene for yrker eller bransjer som ligger lavt i forhold til det alminnelige lønnsnivå". I transportfagene som består av 2 grupper, losse- og laste- og landtransporten, er lønnsnivået for de 2 grupper forskjellig. Timelønningene har riktignok hittil så å si vært de samme, når en tar hensyn til at losse- og lastearbeiderne har betalt for løpende tid. For losse- og lastearbeiderne foregår imidlertid arbeidet i stor utstrekning på akkord, slik at fortjenestenivået ligger betydelig over landtransportens arbeidere som har normallønninger - uke og time - og hvor det ikke forekommer akkorder av noen betydning. Skulle det bringes balanse i lønnsnivået mellom gruppene, er det klart nok at landtransporten måtte ha et forholdsvis stort time- og ukelønnstillegg. På den annen side burde også losse- og lastearbeiderne ha fått et tillegg på timelønningene for å rette på lønnsnivået til dem som bare har timelønnsarbeid.

Det resultat Lönnsnemndas flertall er kommet til, er jeg ikke enig i, idet jeg mener at lønnstillegget for landtransporten er for lite og at det også burde ha vært et tillegg på timelønningene for losse- og lastearbeidere. Jeg er imidlertid merksam på at for losse- og lastearbeiderne er det foretatt justeringer av en del akkordsatser og videre at bestemmelsen om minstebetaling er gjort generell slik at den betyr en forbedring i småbyene. Likeså regner jeg med at en får til betaling for bevegelige helligdager ved årets tariffoppgjør, og det vil få betydning for losse- og lastearbeiderne. Jeg regner også med at en ved årets tariffrevisjon får til godtgjørelse for fravær som skyldes arbeidsulykker, og det vil komme begge grupper til gode.

Da jeg er i mindretall, utformer jeg ikke nærmere spesifisert konklusjon, men slutter meg med disse merknader subsidiært til flertallets votum.

---oo0oo---

S l u t n i n g.

Overenskomstene for landtransporten prolongeres med følgende endringer og tilføyelser:

I. Generelt.

a) Norsk Transportarbeiderforbunds krav om godtgjørelse for fravær som skyldes bedriftsulykker opptas til forhandling mellom hovedorganisasjonene snarest etter avsigelse av kjennelsen. Hvis partene ikke blir enige, går saken tilbake til Lønnsnemnda.

b) Når det gjelder de timelønnssetser som er fastsatt i Slutningen, er godtgjørelse for bevegelige helligdager inkludert i disse. Snarest etter avlesning av kjennelsen opptas forhandlingene mellom hovedorganisasjonene om en annen ordning for denne godtgjørelse enn utbetaling pr. time, f.eks. en oppsparingsordning. For tariff nr. 4, 6 og 26 går dette spørsmål tilbake til Lønnsnemnda hvis forhandlingene ikke leder til enighet.

c) Spørsmålet om kvinnelønningene utstår til senere behandling i Lønnsnemnda.

d) I samtlige tariffavtaler skal bestemmelsen om ikrafttreden og varighet ha følgende ordlyd:

"Denne overenskomst gjelder til 31. oktober 1955 og videre ett år ad gangen hvis ikke en av partene sier den opp skriftlig med 2 - to - måneders forutgående varsel. De forhøyede satser for time- og ukelønninger og de forhøyede akkordsatser - med den derav følgende høyere overtidsbetaling - gjelder fra 15. mars 1954.

Forøvrig trer kjennelsen i kraft 1. mai 1954."

II. Særtariffene.

For samtlige særtariffer gjelder at de endringer eller tillegg som partene er enig om i protokoller i tariffperioden innarbeides i de respektive særtariffer.

Tariff 1. Grossistene.

§ 1. Lønninger.

Ukelønnsatsene i pkt. 1, 2 og 3 forhøyes med kr. 8.-.

Arbeidende formenn tas ut av pkt. 3 og settes inn i et nytt punkt, sålydende:

"Arbeidende formenn minstelønn kr. 170.- pr.uke".

Merknad: Den individuelle ukelønn for de nu ansatte arbeidende formenn forhøyes med kr. 8.-.

I pkt. 4 forhøyes timelønningene med 17 öre.

Punkt 5 skal lyde:

Førere av motordrevne sykler kr.125.-pr.uke

Efter 1 års praksis ..... " 133.- " "

Over 19 år ..... " 165.- " "

I pkt. 6 forhøyes begynnersatsene med kr. 2.- og de øvrige satser med kr. 4.-.

~~Punkt 8.~~

§ 4. Overtids- og skiftarbeide.

Punkt a) skal lyde: Overtidsarbeid bör innskrenkes til det minst mulige og i særdeleshet ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider. Således kan det ikke forlanges utført mere enn høyst 16 timers arbeid i trekk (ekskl. spise- og hviletider). Forøvrig i samsvar med Arbeidervernloven.

§ 5. utgår.

§ 11. *Reinbestemmelse* Satsen kr 16.- forhøyes
til kr 18.-

Protokolltilførsler:

1. - Siste setning utgår.

Protokolltilførsler for de enkelte byer og bedrifter.

- I. Bergen vedr. Tösse Mölle.
I pkt. c) forhøyes satsen til kr. 3.77.
- II. Kristiansand S.
Satsene forhøyes med kr. 8.- pr. uke.
Der inntas følgende nye bestemmelse:
"Ved Agder Kjøpelag A/S opptar partene snarest forhandlinger om akkord for alt det arbeid som egner seg til det."
- III. Oslo.
I punkt 4 forhøyes ukelønnssatsene med kr. 8.- og time-
lønnssatsen med 17 öre.
- IV. Stavanger.
I pkt. 1 Rogaland Felleskjöp forhøyes satsen under pkt.
a) med kr. 8.-.
I pkt. c) 7 skal satsen for "fra övrige etasjer pr.tonn"
som efter innreguleringen av dyrtidstillegget
har vært 1,82, forhøyes til 1,90.
I pkt. c) 8 skal satsen for 70 - 100 kg. pr. tonn,
som efter innreguleringen av dyrtidstillegget
har vært kr. 1,82, forhøyes til kr. 1,90.
- VII. Sandnes.
Punkt 1, Jonas Ögländ. Bestemmelsen skal lyde:
"Arbeidere ved bedriften tilkommer alt mottak
og oppstuing av varer fra båter som berører
bedriften ..... o.s.v. som för.

Overenskomsten gis følgende nye merknad vedrørende
Rogaland Fiskesalgslag S/L, Stavanger og Haugesund:

"Tariff 1 Grossister gjöres fortsatt gjeldende som
tariffavtale med bibehold av de for denne bedrift
nu gjeldende protokolltilførsler 1, 2, 3 og 4."

Tariff 2. Folleskjøpet Oslo angående Felleskjøpets lager i Skien.

§ 1. Timelønnssatsen forhøyes med 17 öre.

Tariff 3. Spedisjons-, ekspedisjons- og transportforretninger.

§ 1. Lönsbestemmelser.

I pkt. 1, 2 og 3 forhøyes satsen med kr. 8.- pr. uke.

Arbeidende formenn tas ut av pkt. 3 og settes inn i et nytt punkt, såledende:

"Arbeidende formenn minstelønn kr. 170.- pr. uke"

Merknad: Den individuelle ukelønn for de nu ansatte arbeidende formenn forhøyes med kr. 8.-

I pkt. 4 forhøyes timelønnssatsen med 17 öre.

Pkt. 5 skal lyde:

Förere av motordrevne sykler ....kr.125.-pr.uke.

Efter 1 års prkasis ..... " 133.- " "

Over 19 år ..... " 165.- " "

I pkt. 6 forhøyes begynnersatsen med kr. 2.- og de øvrige satser med kr. 4.- pr. uke.

§ 4. Pkt. a) endres i overenstemmelse med den fastsatte forandring i § 4 a) i tariff 1.

§ 5. utgår.

§ 11 *Revisjonskommisje. Satsen kr 15.- forhøyes til kr 18.-*
Protokolltilførsler.

Generelt.

1. Siste setning utgår.

Protokolltilførsler for de enkelte byer og bedrifter:

III. Haugesund.

Birger Pedersen & Sønner og E.H. Christensen & Søn.

Punkt 1) skal lyde:

Arbeidstid utenfor ordinær dagtid godtgjøres med fritid om dagen av samme lengde + 1/2-del.

Utligning av arbeidstid utenfor dagtid med fritid om dagen skjer i løpet av den følgende uke. Bedriften skal sørge for at det blir anledning til en sammenhengende hviletid på 8 timer hvert døgn. Arbeidervernlovens bestemmelse om fri hvert annet helgedagsdøgn skal fortsatt følges. Arbeidstid utover den fastsatte utlignede tid regnes som overtid som betales efter § 4.

IV. Horten.

Ukelønnsatsene forhøyes med kr. 8.-.

V. Molde.

punkt 3 utgår (under henvisning til den nye generelle bestemmelse med merknad om arbeidende formenn.).

VI. Oslo Havnelager.

Ukelønnsatsene forhøyes med kr. 8.-

Tariff 5. Det Bergenske Dampskibsselskab for selskapets bukserbåter.

Ukelønnsatsene i § 1 forhøyes med kr. 8.-.

I protokolltilførsel 1. utgår siste setning.

Tariff 7. Kullimportørene i Oslo og Omland.

§ 1. Ukelønnsatsene forhøyes med kr. 8.-.

Tariff 8. Kullimportører i Oslo og omland for kranførere.

§ 1 skal lyde:

Kranførere: med 1 1/2 års øvelse pr. år kr. 10.250.-
do. " 1/2 " " " " " 9.750.-
do. " mindre enn 1/2 øvelse: sjåförlönn.

Tariff 9. Kullimportører utenfor Oslo.

§ 1. Ukelønningene forhøyes med kr. 8.- og timelönnen med 17 öre.

Protokolltilførsler.

Generelt.

1) Siste setning utgår.

Protokolltilførsler for de enkelte byer og bedrifter.

IX. Stavanger.

Monrad Johansens individuelle lønn forhøyes til kr.183.-

XII. Ålesund.

Pkt. 6 skal lyde:

"Ved arbeid utenom byens grenser som nødvendiggjøre overnatting, betales nattillegg med kr. 5.- pr. natt hvis ikke tilfredsstillende losji kan skaffes, samt en dietgodtgjørelse på kr. 8.- for hver påfølgende dag."

Tariff 10. Kranførere i Bergen.

§ 1. Lønnssatsene forhøyes med kr. 8.-.

Protokolltilførsel 1. Siste setning utgår.

Tariff 11. Oljeselskapene i Oslo.

Ukelønnssatsene i § 1 forhøyes med kr. 8.- og timelønnsatsen med 17 öre.

Arbeidende formenn tas ut av pkt. 3 og settes inn i et nytt punkt, såledende:

"Arbeidende formenn minstelønn kr. 170.- pr. uke.

Merknad: Den individuelle ukelønn for de nu ansatte arbeidende formenn forhøyes med kr. 8.-."

§ 3. Punkt 2. Vaktmenn.

Arbeidende vaktmenn. Siste ledd skal lyde:

"For vakttjeneste på 1. juledag, nyttårsdag, 1. påskedag, 1. pinsedag og på 1. og 17. mai betales 100 % tillegg. For øvrige helligdager 50 % tillegg."

§ 10. I romertall I siste ledd forhøyes satsen til kr. 18.-.

Protokolltilførsel 1. Siste setning utgår.

Tariff 12. Oljeselskapene utenom Oslo.

§ 1. Ukelønnssatsene forhøyes med kr. 8.- og time- lønnsatsene med 17 öre.

Arbeidende formenn tas ut av pkt. 3 og settes inn i et nytt punkt, sålydende:

"Arbeidende formenn minstelønn kr. 170.- pr.uke.

Merknad: Den individuelle ukelønn for de nu ansatte arbeidende formenn forhøyes med kr.8.-."

§ 3. c) Vaktmenn

Arbeidende vaktmenn. Siste ledd skal lyde:

"Vakttjeneste 1. juledag, nyttårsdag, 1.

påskedag, 1. pinsedag og på 1. og 17. mai

betales med 100 % tillegg. For øvrige hellig-
dager 50 % tillegg."

§ 5. gis følgende tilføyelse:

"Dog betales overtidsarbeid i forbindelse med los-
sing og lasting i lokaltrafikk overensstemmende
med § 4 a)."

§ 11. I. I siste ledd forhøyes satsen til kr. 18.-.

Protokolltilførsel 1. Siste setning utgår.

Tariff 13. Bensinstasjoner.

§ 1. Ukelønnssatsene forhøyes med kr. 8.- og timelønns-
satsen med 17 öre.

§ 4. Punkt c) skal lyde:

"Hvis en arbeider efter spesiell tilsigelse møter
frem på søn- og helligdager eller i tiden foröv-
rig utenfor ordinær dagtid, skal arbeiderens for-
tjeneste utgjøre betaling for minst 3 timer be-
regnet efter den fastsatte timebetaling."

Protokolltilførsel 1. Siste setning utgår.

Tariff 14. Hönefoss Rutebilsentral.

§ 1. Lønnsbestemmelser.

Ukelønssatsene for arbeidere over 19 år forhøyes med kr. 8.-.

I pkt. b) forhøyes timelønssatsene med 17 öre.

§ 4. Overtid.

Pkt. c) skal lyde:

"Hvis en arbeider etter spesiell tilsigelse møter frem på søn- og helligdager eller i tiden forøvrig utenfor ordinær dagtid, skal arbeiderens fortjeneste utgjøre betaling for minst 3 timer beregnet etter den fastsatte timebetaling."

Protokolltilførsel 1. Siste setning utgår.

Tariff 15. Ferskfiskgrossistene i Oslo.

§ 1. Lønnsbestemmelser.

Ukelønssatsene forhøyes med kr. 8.- og timelønssatsen i pkt. d) til 3,96.

Pkt. e) Visergutter.

Begynnersatsen forhøyes med kr. 2.- og de øvrige satser med kr. 4.-

§ 4. Overtid.

pkt. a) skal lyde som § 4 pkt. a) i tariff 1.

pkt. c) skal lyde som § 4 i pkt. c) i tariff 1.

§ 5. utgår.

Protokolltilførsel 1. Siste setning utgår.

Tariff 16. Diverse kjølelagre.

§ 1. Lønnsbestemmelser, skal lyde:

Ukelønn:

Fagarbeidere lønnes etter vedkommende fags lønns-

satser på stedet.

Sjåførere over 19 år ..... pr. uke kr. 168.-

" efter 1 års praksis " " " 177.-

Lagerarbeidere over 19 år:

Begynnerlønn ..... pr. uke kr. 164.-

Efter 1 års praksis ..... " " " 173.-

Timelønn for jobbarbeidere kr. 3,71 (for effektiv tid).

§ 3 a). Bestemmelsen skal lyde som § 4 a) i tariff 1.

Pkt. c) skal lyde som § 4 e) i tariff 1.

I pkt. d) utgår 2net ledd (om de timelønnede).

Protokolltilførsler.

Generelt.

I. Siste ledd utgår.

Protokolltilførsler for de enkelte bedrifter.

II. Florö Kjölager.

I pkt. a) forhøyes satsen til kr. 690.-

Protokolltilførsler om arbeidstid, hviletid m.m. -

I. Haugesund, II. Bergen og III. Florö, utgår.

Tariff 17. Klippfiskbedrifter i Kristiansund N.

§ 2 a) Timelønningene skal være:

Mannlige arbeidere over 19 år pr. time 3,44.

Sorterere ..... " " 3,54

Pkt. b) I 3dje ledd skal 2nen setning lyde:

"Fisk som skal behandles i tørkeriet skal såvidt mulig leveres i den etasje tørkeriet er installert."

§ 3 a) Bestemmelsen skal lyde som i § 4 a) i tariff 1.

§ 8 gis følgende tilføyelse:

"Se dog Arbeidervernlovens § 33, pkt. 2."

Protokolltilførsler:

Pkt. 4. Satsen forhøyes til kr. 1,14.

Tariff 18. Bergarbeid i Kristiansund N.

§ 1. Ny merknad.

Ved kunstig tørking skal arbeidstiden være som i tariff 17, § 2 b., 2. og 3. ledd.

§ 3. Timelønningene i § 3 skal være:

Mannlige arbeidere over 19 år pr. time 3,44.

Tariff 19. Sild- og ferskfiskbedrifter i Ålesund.

§ 2. Timelønnssatsen forhøyes med 17 öre og ukelønnssatsene med kr. 0.-

§ 3 a. skal lyde som § 4 a) i tariff 1.

Pkt. c) skal lyde som § 4 pkt. c) i tariff 1.

§ 8. Oppsigelse. gis følgende tilføyelse:

"Se dog Arbeidervernlovens § 33, pkt. 2."

Tariff 20. Klippfiskbedrifter i Ålesund.

§ 2 a) skal lyde:

Mannlige arbeidere over 19 år pr. time 3,44

Sorterere ..... " " 3,54

§ 3 a) skal lyde: som § 4 a) i tariff 1.

Pkt. c) " § 4 c) i tariff 1.

§ 4. Akkordarbeide.

Under avsnittet "sortering, pakking og merking" forhøyes satsen for storsild fra 3,30 til kr. 3,50.

§ 8. Oppsigelse - gis følgende tilføyelse:

"Se dog Arbeidervernlovens § 33 pkt. 2."

Tariff 21. Nekolai Dahl, Trondheim.

§ 1. Ukelønnssatsene forhøyes med kr. 8.- og timelønnssatsen med 17 öre.

§ 3. Overtidsarbeide. skal lyde:

"Overtid som forlanges utført av bedriften betales med 25 % tillegg for de to første timer etter ordinær arbeidstid de 5 første virkedager i uken,

og forøvrig med 50 %, unntatt for arbeid på dager for søn- og helligdager inntil kl. 22, hvor det betales 100 % tillegg."

2net ledd skal lyde: som § 4 pkt. c) i tariff 1.

§ 4, siste ledd utgår.

Tariff 22. Brislinglagene i Stavanger.

§ 1. Timelønnssatsen i pkt. 3 forhøyes med 17 öre.

Tariff 23. Bergens Elektriske Færgeselskab.

I § 1 forhøyes ukelønnssatsen med kr. 8.-

§ 3. pkt. a) skal lyde som § 4 pkt. a) i tariff 1.

Tariff 24. Flytekran Samson I A/S.

§ 1. Ukelønnssatsene forhøyes med kr. 8.-.

§ 3, siste ledd skal lyde som § 4 c) i tariff 1.

Protokolltilførsel 1. Siste setning utgår.

Tariff 25. Hordaland Fiskesalslag S/L.

I § 1 forhøyes ukelønnssatsene med kr. 8.- og
timelønnssatsen med 17 öre.

Birger Baardsen byttes ut med Olav Stien.

§ 3. Pkt. a) skal lyde som § 4 a) i tariff 1.

Pkt. c) skal lyde som § 4 c) i tariff 1.

Protokolltilførsel 1. Siste setning utgår.

--0000--

O s l o, den 30. april 1954.

Johan Einarsen
(sign.)

C. Kruse-Jensen
(sign.)

Björn Stensvold
(sign.)

A.P. Östberg
(sign.)

P. Mentsen
(sign.)